

WPA Benelux

Nieuws 2017/1

WPA – Nieuwsbrief 1 – 2017

- Blz. 2 Van het bestuur
- Blz. 3 Excursies voor en na het WPA International Symposium on Galliformes
- Blz. 11 Presentaties Symposium Conference on Galliformes Beijing 2016
- Blz. 18 Voor wie (van) Fazanten houdt
- Blz. 24 Nieuwsflitsen
- Blz. 26 Uitnodiging jaarvergadering 2017
- Blz. 28 Lidmaatschap 2017, agenda en nieuwe leden

Bruine oorfazant
(*Crossoptilon mantchuricum*)
Foto Jaap Corten

Colofon

Voorzitter

Ludo Pinceel

Secretaris

Paulo Raeymaekers

Penningmeester

Teun van de Braak

Leden

Frédéric Verstappen

Ivan Roels

Dirk Callebaut

Jaak Janssen

Coördinator studbooks

Ivan Roels

Website

www.wpa-benelux.info

E-mail

info@wpa-benelux.info

Hoofdredacteur Nieuwsbrief

Ludo Pinceel

Leden European

Conservation Breeding Group

Ludo Pinceel

Paulo Raeymaekers

Frédéric Verstappen

Internationale contacten

Steven Vansteenkiste

Veterinaire aspecten

Loi Burger

Ereleden

Han Assink postuum

Dieter Arnolds postuum

Madelon Willemsen

Postadres secretariaat

Paulo Raeymaekers

Lage weg 37c

2470 Retie

België

Raad van Advies

R. van Bocxstaele

Prof. Dr. G.M. Dorrestein

Ir. R. Holsheimer

Drs. Ir. P.P. van der Lugt

Drs. Ing. Ronald Wezeman

Uitgave

De Nieuwsbrief WPA wordt 4 maal per jaar uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de WPA-Benelux

Van het bestuur

De dagen beginnen al merkbaar langer te worden en af en toe speuren we de lente al. Hopelijk betekent dit dat we de winterellende voor dit jaar achter de rug hebben. We hebben deze winter, in tegenstelling tot de vorige, toch wel een aantal koude dagen en nachten moeten trotseren. Hopelijk hebben al onze vogels dit goed overleefd en kan het broedseizoen nu beginnen.

Een ander probleem dat weer eens de kop opsteekt, is de vogelgriep. Na eerst in Nederland is er nu ook in België een geval vastgesteld bij watervogels, met alle gevolgen van dien. Je kan je best bij de eigen overheid informeren wat al dan niet is toegelaten.

In deze nieuwsbrief krijg je een uitgebreid overzicht van de activiteiten rond het "WPA International Symposium on Galliformes" dat vorig jaar eind oktober plaatsvond in Beijing - China. Onze ondertussen bij iedereen welbekende medeleden Jaap en Janna Corten waren zo vriendelijk dit gebeuren met woord en beeld te documentariëren, zodat wie er niet bij kon zijn, toch een goed idee krijgt van dit unieke evenement.

Verder vind je ook de uitnodiging voor onze jaarvergadering terug, die dit jaar te Geel in de Antwerpse Kempen doorgaat. We hopen ook dit keer op een talrijke opkomst van onze leden. Het is immers altijd prettig mekaar nog even te ontmoeten en nieuwtjes uit te wisselen, dit voor het broedseizoen onze volle aandacht weer opsloopt.

Voor wie zijn ledenbijdrage nog niet heeft geregeld, wordt het hoog tijd om minimum 27 Euro over te maken op de WPA bankrekening. Dan blijf je zeker alle informatie ontvangen.

Noteer ook alvast het weekend van 8-10 september met stip in je agenda. Dan gaat in Arnhem een uitgebreide Fazantendag door, waarop we ook andere WPA afdelingen uitnodigen. Meer hierover verneem je al op onze Algemene Vergadering te Geel op 18 maart. We hopen je daar alvast te ontmoeten.

Excursies voor en na het WPA International Symposium on Galliformes 2016

Tekst en foto's Jaap en Janna Korten

Het International Galliformes Symposium 2016 werd van 21 t/m 23 oktober 2016 in Beijing China gehouden en georganiseerd door de Beijing Forestry University.

Vanuit de Westerse wereld waren er vooral deelnemers uit het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Duitsland, Tsjechië en Amerika.

Van WPA-Benelux waren er drie deelnemers, Piet Kreeft en Jaap en Janna Korten.

De coördinatie werd verzorgd door WPA-UK, met name Barbara Ingman en John Corder.

Een samenvatting van de gehouden lezingen op het Symposium wordt apart vermeld.

Na het Symposium waren speciale rondreizen georganiseerd naar de Shanxi en Sichuan provincies. Dit reisverslag met foto's is opgetekend door Janna en Jaap Korten.

Voorafgaand aan het Symposium was er de mogelijkheid om toeristische attracties in en rond Beijing te bezoeken. Daarvan hebben wij gebruik gemaakt.

Wij zijn op maandag 17 oktober 2016 naar Beijing vertrokken en kwamen na een nachtvlucht dinsdagmorgen vroeg in Beijing aan. Bij de immigratie waren lange wachtrijen en het duurde lang voordat wij een taxi naar ons hotel konden nemen.

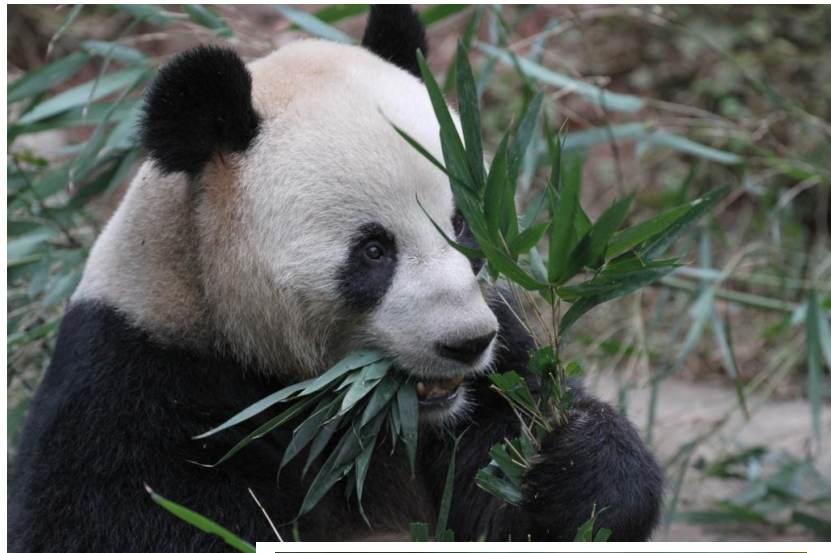
Direct bemerkten wij de enorme verkeersdrukke en de luchtverontreiniging, die de ogen doet prikken en op de keel slaat.

In het Xijiao Hotel werden wij al opgewacht door Zhang Jing, die de coördinatie in China voor haar rekening nam en ons hielp bij het inchecken. Nigel en Lynne Hester van WPA-UK

zaten in de lobby al op ons te wachten, want wij hadden afgesproken om gezamenlijk met Jing meteen dezelfde dag naar Beijing Zoo te gaan.

Voorheen was Jing de Curator Vogels in de dierentuin van Beijing, maar sinds een aantal jaren is zij werkzaam bij het Conservation Education Centre van Beijing Zoo.

De trots van Beijing Zoo is het verblijf van de Reuzen Panda's, dat voor bezoekers van de Olympische Spelen van Beijing in 2008 verder werd uitgebreid. Met Jing mochten wij een kijkje achter de schermen nemen. Zo vernamen wij dat de bamboe soort, die de panda's eten, speciaal elke twee weken uit de provincie Sichuan, in bundels, wordt aangevoerd.

Die bundels bamboe worden in koelcellen bewaard en voor het voeren eerst met water beneveld voor de versheid. Vanuit het verzorgingsgedeelte hadden wij een beter zicht op de panda's. Op weg naar de Reuzen Panda's kwamen wij langs volières met het Himalaya Berghoen en de Grote Trap.

Na het vertrek van Jing als Curator Vogels schijnt de collectie vogels wat te zijn ingezakt.

In de fazanterie zagen wij Rode-Zilver- en Gewone Jachtfazanten, Lady Amherst- en Koningsfazanten. En vier soorten oorfazanten, de Blauwe-, Witte-, Bruine- en de zeer speciale Tibetaanse Harman oorfazanten.

Verder zeer fraaie Cabot tragopanen en Chuckar patrijzen.

Beijing Zoo is nog in de stijl van verouderde dierentuinen met relatief kleine verblijven met weinig of bijna geen aankleding. Toch zagen de vogels en zoogdieren er prima verzorgd en gezond uit. Bijzonder is dat de dierentuin drie soorten stompneusapen uit China in de collectie heeft. De Bruine-, de Witmantel-, en de meest bedreigde Gouden Stompneusaap.

De volgende dag gingen wij weer met Nigel en Lynne Hester op pad. Wij hadden voor de dag een auto met chauffeur gehuurd en Prof. Jiliang Xu, Vice Dean van de Beijing Forestry University en Secretaris van het Organiserende Comité van het Symposium, zorgde voor een

voldoende Engels sprekende student, Ye Pingxing, om ons te begeleiden.

Op aanraden bezochten wij een minder toeristisch deel van De Grote Muur bij Mutianyu.

Ook al ligt dit deel verder van de smog van Beijing desondanks was het ook daar behoorlijk nevelig. Jammer dat het zicht dus matig was, maar het had ook wel wat om de Grote Muur in de verte in de nevels te zien verdwijnen. Een indrukwekkend bouwwerk dat op een aantal plaatsen is gerestaureerd.

's Middags hebben wij geprobeerd om bij het Miyun Reservoir te komen om naar vogels te kijken. Maar helaas zijn alle toegangswegen naar de oever afgesloten vanwege mogelijke terreurdreiging. Miyun Reservoir is het belangrijkste waterreservoir voor de watervoorziening van Beijing.

Op de donderdag 20 oktober 2016 kregen wij, Jaap en Janna, een auto met chauffeur ter beschikking van Prof. Zhang Zhengwang, Professor of Ornithology van de Beijing Normal University. Ook ging een Engels sprekende studente, Liujin, van prof. Zhang Zhengwang mee.

Vlak daarvoor was op de website van Beijing Birding het bericht verschenen dat er twee paartjes van de zeer bedreigde Baers' Witoog eend waren gespot in een poel van het Yeya Lake National Wetland Park. Naast diverse watervogels hebben wij inderdaad via een door

Liujin meegenomen telescoop vanuit een uitkijkpost de vier Baers' Witoog eenden gespot tezamen met Euraziatische Witoog eenden. Jammer dat het wederom nevelig en druilerig weer was.

In de namiddag hebben wij nog een bezoek gebracht aan het Zomer Paleis, met indrukwekkende Chinese stijl historische bouwwerken.

's Avonds was er een kennismakingsdiner in een Hot Pot restaurant van de broer van Wang Nan, die ons later tijdens de Sichuan toer zou vergezellen.

Op onze laatste vrij besteedbare dag, de vrijdag, zijn wij met een andere studente, Cindy, van de Beijing Forestry University naar de Verboden Stad geweest, die aan Tiananmen Square, het Plein van de Hemelse

Vrede, ligt. Ongelooflijk zijn daar de enorme aantallen Chinese toeristengroepen die de Verboden Stad bezoeken. Ook op die dag was het nevelig en regende het. In de vooravond was de registratie voor het Symposium met daarna het officiële openingsdiner buffet in een eetzaal van de Beijing Forestry University. Op maandag 24 oktober, na het Symposium, begon de Shanxi Tour met een hoge snelheid treinreis van Beijing naar Taiyuan, de hoofdstad van de Shanxi Provincie. De hoge snelheidstrein haalt snelheden van boven de 300 km per uur en legde de afstand binnen drie uur af.

Met twee middelgrote bussen werden wij bij het treinstation opgehaald.

's Middags was een bezoek gepland aan de Taiyuan Zoo met een succesvol, door de WPA ondersteund, kweekprogramma van de Bruine Oorfazant. Maar dat viel letterlijk en figuurlijk in het water. Na de smakelijke lunch in de dierentuin kwam het water met bakken uit de hemel, hielden de fazanten zich grotendeels schuil en werd het bezoek na een uurtje noodgedwongen afgelast.

Op dinsdag 25 oktober gingen wij per bus naar het Pangquangou Breeding Centre voor de bedreigde Bruine Oorfazant. Wij werden daar hartelijk ontvangen met een lunch en verbleven in het lokale hotel. In het Pangquangou Natuur Reservaat leeft een populatie Bruine Oorfazanten in het wild. In een grote volière van het Breeding Centre wordt met Bruine Oorfazanten gekweekt. En de na-kweek wordt uitgezet om de wilde populatie te ondersteunen. De vogels in de volière konden goed worden gefotografeerd.

Een wandeling in het mooie natuurreservaat met prachtige herfstkleuren gaf een goede indruk van hun leefgebied, maar leverde helaas geen waarnemingen op.

De volgende ochtend vroeg gingen een aantal belangstellenden met een bus een stuk een zijdal in en daarna verder te voet op zoek naar jachtfazanten. Het leverde echter alleen wat

waarnemingen op van grote parelhals-duiven, eksters, blauwe eksters en roodsnavel kitta's. Daarna gingen wij met beide bussen naar de boeddhistische Xuanzhong Tempel in de Shibi Mountains, waar een kleine populatie Bruine Oorfazanten in de bergen in het wild leeft en door de monniken worden gevoerd.

Daardoor komen zij op bepaalde tijden tevoorschijn. Rond het middaguur hadden wij weinig geluk,

maar na de lunch was er een herkansing en hebben wij die semi-wilde Bruine Oorfazanten, op de roep van een monnik, uit de bossen zien komen, goed kunnen waarnemen en van redelijk dichtbij kunnen fotograferen.

De volgende ochtend zijn wij wederom naar de Xuanzhong Tempel gegaan, maar het was regenachtig weer. Aanvankelijk liet slechts één verregende oorfazant zich zien. Later kwamen er toch wat meer, maar door het slechte weer leverde het geen betere foto's op.

's Middags terug naar het hotel in Taiyuan en was de rest van de tijd ter vrije besteding.

Een herkansing bezoek aan de Taiyuan Zoo had vanwege het slechte weer geen zin.

Een aantal deelnemers besloten met elkaar in één bus het Jinci Tempel complex te bezoeken.

Ondanks het druilerige weer was het best de moeite waard.

De Jinci Tempel dateert oorspronkelijk uit de Western Zhou Dynasty in de 10de en 11de eeuw voor Christus en bestaat uit een collectie goed bewaarde, gerestaureerde, indrukwekkende gebouwen en paviljoenen in een mooi landschap met eeuwenoude bomen.

Later werden historische culturele relikwieën toegevoegd uit de Tang en Song Dynasties.

Daarmee werd de Shanxi tour beëindigd.

Op vrijdag 28 oktober 2016 werd met Sichuan Airlines van Taiyuan naar Chengdu gevlogen.

En was er 's avonds een uitgebreid buffet diner in het hotel.

Op zaterdag 29 oktober begon de Sichuan Tour met een

bezoek aan Chengdu Zoo.

Daar hadden wij slechts drie uur om de dierentuin te

bekijken en daarom werd als eerste de indrukwekkende,

weelderig beplante, grote

inloop volière bezocht. Met

daarin verschillende soorten fazanten, zoals jacht-, goud-, zilver- en koningsfazanten. En diverse andere vogelsoorten.

Verder heeft Chengdu Zoo een mooie collectie kraanvogels.

Een uitgebreide apen collectie met ook hier de bedreigde Gouden Stompneusaap.

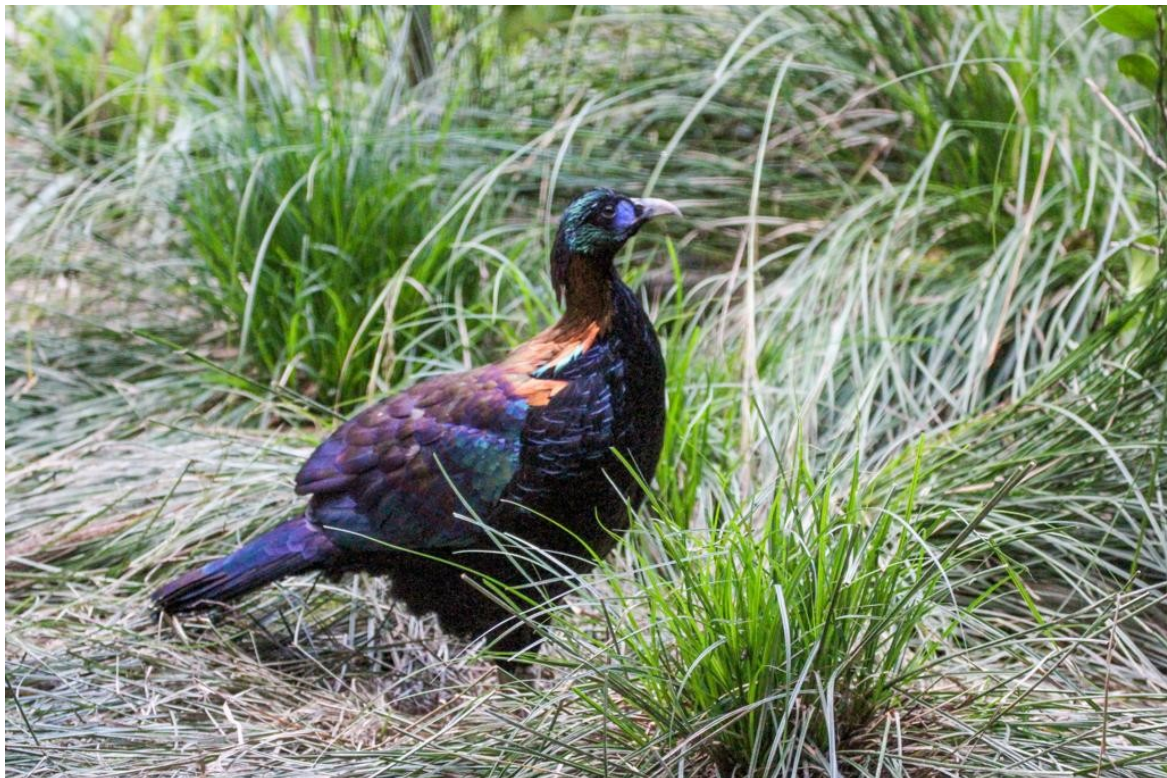

En vier Reuzen Panda's, die daar hun oude dag doorbrengen.

Na het nuttigen van een smakelijke lunch-box in de dierentuin werd koers gezet naar het Bifengxia Panda Centre. Een wijds en vrij natuurlijk opgezet fokcentrum voor de Reuzen Panda. Hier waren een aantal volwassen dieren te zien en in de zgn. Kindergarten een aantal jonge panda's.

Die avond was er in het LangQiau Hot Pot restaurant op de feestelijk verlichte Old Ya'an Brug een traditioneel Hot Pot diner, met een neutrale en een zeer gepeperde bouillon waarin men zelf een selectie aan vlees, vis en groenten kan bereiden. En beetje vergelijkbaar met de bij ons bekende Chinese fondue. De overnachting was in het op loopafstand gelegen Ibis Hotel, met uitzicht op de brug.

Wij verlieten Ya'an de volgende zondagochtend om naar het Fentongzhai Reservaat met het

kweekcentrum voor de Chinese Glansfazant te gaan. Onderweg stopten wij in de mooie Gridhrakuta ravijn met de rivier en indrukwekkende rotswanden.

Daarna bij de Pater David kerk in Deng Ci Gou. De Franse missionaris en ontdekkingsreiziger is o.a. de ontdekker van de Reuzen Panda en het Pater Davidshert. Na een werkelijk heerlijke lunch in een soort privé woning met aparte eetkamers kregen wij kamers in het spiksplinternieuwe hotel van het Fentongzhai Reservaat, waar wij de allereerste gasten waren.

De middag en de volgende dag werden besteed aan bezoeken aan de Chinese Glansfazanten kweekfaciliteiten met een aantal broedparen in beplante volièrres, waar naar hartenlust kon worden gefotografeerd.

Een paartje was blijkbaar pas bij elkaar gezet, want de haan achtervolgde steeds de hen, die probeerde weg te komen.

In een andere ren was de koppeling beter en baltste de haan geregeld naar hartenlust, hoewel de hen daarop nog niet reageerde.

Er werden wandelingen gemaakt langs het snelstromende bergriviertje, met bedrijvige waterroodstaarten en witkruin rivierroodstaarten.

Ook waren er in het reservaat Tibetaanse makaak apen en in opvang een Rode Panda. 's Avonds bezochten wij het interessante museum.

De nachten waren er erg koud en de verwarming van de airconditioning werkte niet in alle kamers, maar gelukkig was er een elektrische deken om het bed voor te verwarmen.

Alle maaltijden werden verzorgd vanuit een tegenovergelegen klein winkelrestaurantje.

Op dinsdag 1 november 2016 stond na een vroeg ontbijt een lange reisdag voor de boeg over bergpassen van de uitlopers van de Himalaya. Naarmate wij hoger kwamen werd de lucht ijler en werd er regelmatig even gestopt om daaraan te kunnen wennen en van het uitzicht te genieten. Voor het geval er iemand last van hoogteziekte zou krijgen waren er spuitbusjes met zuurstof beschikbaar.

In de dalen was het bewolkt, maar toen wij boven de wolken uit kwamen konden wij genieten van de zon en een strak blauwe hemel.

En boven de boomgrens waren de bergtoppen besneeuwd. Onderweg waren er Yakken te zien.

Op het hoogste punt van de 4114 meter hoge JiaJing Bergpas werd vanzelfsprekend uitgestapt voor het geweldige uitzicht.

En was het duidelijk rustig aan doen vanwege de ijle lucht.

Men kon er, om onderweg op te kauwen, gedroogd gepeperd Yak vlees kopen, dat

door Tibetaanse dorpelingen werd verkocht, die in dat gebied in China wonen.

Op de weg naar beneden werd gestopt in een bebost gebied waar John Corder op een eerdere reis bloedfazanten had gezien. Wij hadden minder geluk met alleen wat roze vinken en gebruikten de wachttijd om wat van het meegekregen lunchpakketje te eten.

's Middags arriveerden wij in het 4 sterren SiGuNiang Shan hotel. In de late namiddag zijn wij nog naar de hoogste Balanshan bergpas op 4550 meter hoogte gegaan in de hoop daar Tibetaanse Berghoenders te zien. Het hoogteverschil met de vorige bergpas 's middags was heel duidelijk en menigeen voelde zich wat licht in het hoofd en duizelig van de zeer ijle lucht. Helaas kwamen de berghoenders niet tevoorschijn, maar zagen wij wel wat groepjes blauwe schapen op de berghellingen in de verte. Na zonsondergang zijn wij teruggereden naar

het hotel. Waar die 4 sterren van het hotel op gebaseerd waren was ons een raadsel, want het diner was het meest smakeloze wat wij op deze hele reis hebben geproefd.

Er werd besloten om de volgende morgen vroeger dan schema weer naar de Balanshan bergpas te gaan. Het hotel wilde zo vroeg geen ontbijt verzorgen, dus kregen wij een smakeloos ontbijtpakketje mee. Bij het aanbreken van de dag stonden wij daar in de vrieskou met de fotocamera's in aanslag. Alleen de diehards hielden dat vol. Velen zochten de warmte van de bussen op. Maar de Tibetaanse Berghoenders kwamen wel te voorschijn en met koude kromme vingers werd menig plaatje, weliswaar op afstand, geschoten.

Daarna volgde de afdaling aan de andere kant van de berg en verdwenen wij weer onder het wolkendek. Nabij Wolong werd gestopt om een bergkloof te beklimmen in de hoop daar rode fazanten te zien. Helaas tevergeefs.

Het gebied rond Wolong is zwaar getroffen door de aardbeving in 2008.

Het oorspronkelijke Wolong Panda Centrum is verwoest. Een aantal Reuzen Panda's zijn daar toen bij omgekomen. Gelukkig konden de meesten worden gered en overgebracht naar andere Panda centra, waaronder Bifengxia bij Ya'an.

Na een smakelijke lunch werd er in overleg met John Corder nog tijd gevonden om het nieuwe Gengda Wolong Panda Centrum te bezoeken, dat op een andere, aardbeving veiligere plek is herrezen. Een aantal van onze groep gingen liever in de buurt daarvan vogels spotten. In Gengda waren zeer veel Reuzen Panda's te zien, zowel volwassen, als juveniele en jonge dieren. Voor de liefhebbers van panda's onder ons een waar genoegen.

Er waren hier zo'n 50 panda's, terwijl er ongeveer 420 in gevangenschap leven.

Vanwege het succesvol voortplanten van de Reuzen Panda's in gevangenschap, al dan niet door kunstmatige inseminatie, heeft de IUCN besloten om de bescherm status van de Reuzen Panda van Bedreigd naar Kwetsbaar te verlagen. Dat tot ongenoegen van de directeur van het China Conservation and Research Centre for the Great Panda.

Volgens hem is de situatie van de populaties in vrijheid onduidelijk. Ook al werpen de projecten van het WNF en China Conservation ook in de beschermde natuurgebieden hun vruchten af met nakomelingen. Volgens berichten leven er in de vrije natuur zo'n 1860 dieren in ongeveer 33 van elkaar geïsoleerde groepen. In sommige gebieden minder dan 10 dieren, waardoor inteelt op de loer ligt en een geïsoleerde groep kan verdwijnen. Ook neemt door bamboe ontbossing het leefgebied verder af.

De herintroductie van in gevangenschap genetisch verantwoord geboren jongen staat nog in de kinderschoenen.

's Avonds overnachten wij in Dujiangyan en na het diner bezochten wij de kleurrijk verlichte South Bridge, waar een groep Chinezen op muziek Tai Chi dansten.

Met in de buurt van de brug straatjes waar allerlei waren werden verkocht.

Op donderdag 3 november werd een bezoek gebracht aan het Dujiangyan Panda Centre. Zeer ruim opgezet met grote loopafstanden tussen de verschillende panda perken, waar ook de kleine Rode Panda's te zien waren. In een kleine vallei met stroompje was het ook druk met allerlei kleine vogels. De lunch werd in de kantine van het Panda Centrum verzorgd.

Daarna reden de twee bussen terug naar het mooie 4 sterren Jinge Hotel in Chengdu, waar wij in het er tegenover gelegen beroemde Nulican restaurant een heerlijk diner geserveerd kregen. Ter afsluiting van onze Sichuan trip gingen wij daarna te voet naar het Changing Faces Theater waar wij onder het genot van groene thee en een biertje werden vermaakt met o.a. muziek, stukjes Chinese opera, komische schetsjes en tot slot het optreden met de snel veranderende gezichtsmaskers.

Met het ontbijt in het Jinge Hotel kwam het officiële einde van de rondtoer en werd afscheid genomen van onze medereizigers. En Jing en John heel hartelijk bedankt voor hun goede zorgen. Sommigen bleven nog een nacht in Chengdu.

Omdat wij pas 's avonds naar Beijing zouden vliegen met een aansluitende nachtvlucht naar Amsterdam zijn wij nog per taxi naar de Chengdu Zoo geweest, omdat het eerdere bezoek een beetje vluchtig was.

Na terugkeer in het hotel was er keurig een taxi geregeld om naar de luchthaven van Chengdu te worden gebracht, waar wij ruim op tijd aankwamen.

Tegen de tijd van vertrek bleek er vertraging. Omdat er geen Engels sprekend grondpersoneel van China Southern Airlines aanwezig was werd ons de reden niet meteen duidelijk. Later werd onze vlucht totaal geannuleerd. Gelukkig was er een Engels en Chinees sprekende Amerikaanse jongedame, die ook gestrand was, en ons kon vertellen dat de vlucht was geannuleerd wegens smog in Beijing en dat wij voor de nacht in een hotel werden ondergebracht. En vroeg zouden worden gewekt voor de uitgestelde vlucht de volgende morgen. De nachtvlucht naar Amsterdam hadden wij daardoor vanzelfsprekend gemist en bij aankomst in Beijing bleken alle directe en indirecte vluchten naar Amsterdam vol te zitten en konden wij pas na veel gedoe en aandringen op de zondagnacht vlucht van China Southern Airlines mee. Dus moesten wij noodgedwongen nog een nacht blijven.

Het gaf ons wel de gelegenheid om op zondag nog het oude Zomerpaleis in Beijing te bekijken.

Later bleek dat ook Piet Kreeft, die de volgende ochtend vanuit Chengdu zou vliegen, vanwege de smog dagen vertraging heeft opgelopen en uiteindelijk via Dubai naar Frankfurt kon vliegen.

Op verzoek heeft Nigel Hester foto's van de reis bij de deelnemers opgevraagd, waarop vooral John en Jing te zien zijn. Daarvan is door hem een fotoboek samengesteld, dat ter waardering en als herinnering aan Jing en John is aangeboden.

Presentaties Symposium Conference on Galliformes Beijing 2016

Het Symposium werd van 21 tot 23 oktober 2016 gehouden in het moderne Xueyan auditorium van de Beijing Forestry University.

De zaterdagmorgen begon met welkom toespraken van de WPA Chairman Keith Chalmers-Watson, Ping Ding, President China Ornithology Society, Xiong Lee, Vice President Beijing Forestry University en Weisheng Wang, Vice President of Wildlife Conservation and Nature Reserve Management SFA.

Via headsets werden toespraken in het Chinees simultaan in het Engels (en omgekeerd) vertaald. Terwijl overwegend de voertaal in het Engels was.

Daarop werd er een groepsfoto gemaakt en was het koffietijd.

Daarna volgden drie presentaties.

De eerste was van Dr. Rebecca T. Kimball, Department of Biology, University of Gainesville Florida en ging erover hoe DNA sequentie data kunnen helpen om de samenhang van de verschillende vertakkingen in evolutionaire ontwikkeling van Galliformes beter te begrijpen. Daarvoor werden 40 samples van Galliformes soorten onderzocht met tenminste één vertegenwoordiger van elke genus. De resultaten tonen eerder aangetoonde verwantschap aan, bv. dat de “African Stone Partridge” nauw verwant is aan de “New World Quail”. En dat fazanten en patrijzen niet monophyletisch zijn en dus niet tot dezelfde familie behoren. Verder werd de dataset geïntegreerd met gepubliceerde mitochondriale en nucleaire sequentie data om phylogenetische relatie (evolutionaire ontwikkeling van verschillende soorten en onderlinge verwantschap) voor meer dan 90% van alle Galliformes soorten vast te stellen. Deze resultaten laten een meer rigoureuus onderzoek toe naar genetisch evolutionaire vertakkingen dan eerdere studies.

De tweede presentatie ging over de ecologie, gedrag en conservatie problemen met de “Siberian grouse” (*Falcapennis falcapennis*)(Spitsvleugelhoen).

Een veldstudie uitgevoerd door het Max Planck Instituut voor Biochemie, Jena, Duitsland.

De “Siberian grouse” leeft in donkere gemengde coniferen bossen van sparren en lariks op de taiga in het verre oosten van Rusland. ’s Winters eten ze uitsluitend sparrennaalden en leven in groepjes. ’s Zomers leven ze van grondvegetatie, mieren en andere insecten en splitsen zich in maart/april af, maar ze paren polygaam. Verlies van leefgebied door kappen van coniferenbossen en daardoor gebiedsfragmentatie is de belangrijkste reden voor het afnemen van de populatie.

De derde presentatie ging over de “Taxonomie, genetica en evolutie van de rijk aan ondersoorten gewone jachtfazant (*Phasianus colchicus*)”.

Studie van de Yat-sen University, Guangzhou, China.

In China komen drie groepen voor met wel 19 ondersoorten, zowel met als zonder witte nek-ring. In het noordoosten vooral met witte nek-ring en meer westwaarts zonder.

Met witte vleugelpennen in zuidwest China en met zwarte nek in de Kaukasus regio.

Hypothetisch heeft oorspronkelijke verspreiding vanuit China plaatsgevonden richting de Kaukasus, zowel op eigen kracht als via de zijderoute, waardoor patroon veranderingen geografisch zijn ontstaan. Met behulp van sequentie technologie zijn natuurlijke geografische populaties onderzocht. Morfologische vergelijking van balgen en beschrijvingen door Jean Delacour met genetische analyse klopt slechts gedeeltelijk. Maar de data geven wel nieuwe inzichten in de genetische basis voor fenotypische vergelijking en bieden bruikbare implicaties voor het beheer en conservatie van zowel wilde populaties als die in beschermd milieu.

Na de lunch in een van de eetzalen van de universiteit werden de presentaties vervolgd. Met “Onderzoek naar de Blyth’s Tragopan in West Myanmar” door Wang Nan, in samenwerking met Geoffrey Davison, namens College of Nature Conservation, Beijing Forestry University.

De Blyth’s Tragopaan (*Tragopan blythii*) is de meest bedreigde van de vijf soorten tragopanen. En leeft in het grensgebied tussen Myanmar en India.

Nooit eerder was er onderzoek naar gedaan.

In april-juni 2014 en april-mei 2016 werden daar veldstudies verricht op twee bergen, Mount Kennedy en Mount Saramati, die 290 km uit elkaar liggen. Er werd gekampeerd en lopend werden ochtend en avond roepplaatsen en verzamelplekken opgezocht.

Allemaal op plaatsen boven de 2000m op steile hellingen met oude bossen.

Op Mount Kennedy verandert het leefgebied door cultivatie, waardoor lage begroeiing ontstaat, ongeschikt voor de Blyth’s Tragopaan en die wordt daardoor sterk bedreigd.

Ook door de jacht.

Op Mount Saramati bleek die druk minder groot en leeft er een gezonde populatie.

Vanwege het resultaat van deze studie wordt contact opgenomen met de lokale overheden ter bescherming.

Van de volwassen Blyth’s Tragopaan hanen op Mount Kennedy is de kop rood gekleurd, terwijl die op Mount Saramati oranjegeel is.

Door DNA analyse op stalen van dode, door de lokale bevolking gejaagde, vogels kon worden vastgesteld dat het om twee ondersoorten gaat, als gevolg van de brede scheiding met lage hoogte tussen de bergen waar beide populaties leven.

Daarna een verslag over het “Activiteiten Ritme van de Groene Pauw (*Pavo muticus*) in Shuangbai Konglonghe Natuur Reservaat in Yunnan”.

Met behulp van 16 infrarode camera opstellingen werden in 2016 gedragspatronen vastgelegd. Vastgesteld werd dat er 40-60 Groene Pauwen in het reservaat leven, verdeeld over zes groepen variërend in grootte. Het baltsgedrag vond plaats in februari, het broeden volgde in april en de jongen kwamen in mei-juni uit.

Vervolgens “Studies over Ongebruikelijk Broedgedrag en Embryonale Tolerantie van Hypothermie bij de “Sichuan Partridge” (*Arborophila rufipectus*) (Boultons Bospatrijs)” door de Leshan Normal University in Sichuan.

Algemeen wordt er van uitgegaan dat temperatuur een sterk effect heeft op de incubatie en embryonale ontwikkeling. Tijdens het broeden wordt aangenomen dat de vogels hun foerageer gedrag zodanig beperken om embryonale hypothermie te voorkomen. Bij enkel-seks broeders veroorzaakt dat een conflict tussen broeden en foerageren. Bij de meeste soorten vogels is de incubatie temperatuur tussen 35,5° en 38,5° C, terwijl verdere embryo ontwikkeling ophoudt onder de fysiologische nul grens, lager dan 26° C.

De Sichuan Partridge is een bedreigde soort, die leeft in subtropische bossen op een hoogte van 110m tot 2250m.

Deze studie in het Laojunshan Nationaal Natuur Reservaat, zuidwest China, toonde ongebruikelijk broedgedrag aan bij de Sichuan Partridge waarbij de broedende vrouwtjes gedurende lange tijd het nest verlieten en embryonale hypothermie ontstond. Er werd bekeken of menselijke activiteit en weersomstandigheden te maken hadden met de lange incubatie pauzes. En naar de embryonale tolerantie van hypothermie in samenhang met adaptatie in koude bergstreken.

In de nesten werden monitoren gebruikt voor temperatuurmetingen, registreren van nest verlaten en terugkeer tijd en verblijftijd op het nest. Verder of de omstandigheden van hoge of lage verstoringdruk en weerscondities effect hadden op het broedgedrag.

Alleen de vrouwtjes broeden en onderbraken het incuberen gewoonlijk in de ochtend voor een lange tijd van 3 tot 5 uur !!!! Gemiddeld werd 80% van de tijd op het nest verbleven.

Maar de onderbrekingstijd was langer naarmate er meer verstoring was en vaak tijdens slecht weer. Tijdens het foerageren worden hoofdzakelijk insecten gegeten.

Terwijl de broedtemperatuur ongeveer 34° C was, koelden de eieren gedurende de lange afwezigheid af tot 18° C. Bij een buitentemperatuur van 13° C.

Hoewel de eieren dus zo'n vier uur per dag onder de fysiologische nul grens waren, was het percentage van uitkomen ruim 88%. Hetgeen suggereert dat bij de Sichuan Partridge embryonale onderkoeling weinig effect lijkt te hebben op het gezond uitkomen van de kuikens. Men vermoedt dat de Sichuan Partridges zich evolutionair hebben aangepast aan de koude weersomstandigheden in bergstreken.

Toen volgde de presentatie "Broedgedrag en Nestkeuze van de Sclater's Glansfazant op Mountain Gaoligong in Yunnan".

Een kleinschalige veldstudie van balts- en vechtgedrag bij de hanen en nestkeuze.

De Sclater's Glansfazant (*Lophophorus sclateri*) staat op de IUCN Rode Lijst als Kwetsbaar en wordt in China beschermd.

Het verspreidingsgebied loopt van de zuidhellingen van de Himalaya tot de Hengduan Bergen in China. Leeft op grote hoogte van 3000m tot 4000m in een gebied met steile hellingen, die de meeste tijd van het jaar met sneeuw bedekt zijn.

Mountain Gaoligong staat bekend als een vaste broedplaats. Gedurende de seizoenen 2015 en 2016 werd met behulp van vaste digitale camera opstellingen balts- en vechtgedrag onder hanen opgenomen.

De hanen vechten gedurende het gehele broedseizoen van maart tot begin juni.

De haan benadert tijdens de balts de hen altijd van achteren, van voor naar achteren stappend en stopt dichterbij. Spreidt dan de vleugels en staartveren met de kop naar beneden. Rent tenslotte met wapperende veren op de hen af.

Het is de eerste keer dat dit gedrag in China is vastgelegd. Er werden vier van deze pogingen vastgelegd, maar in geen van deze gevallen volgde de daadwerkelijk paring in beeld.

Bij gevonden nesten werden temperatuur meters geplaatst voor metingen in en buiten het nest. Er werden slechts zes nesten gevonden in het ruige landschap op moeilijk bereikbare richels en smalle plateaus bij een rotsblok op de steile hellingen aan de zuidkant.

Het legsel bestaat uit 2-3 eieren en die worden tussen begin april en begin mei gelegd.

De broedende vogel verlaat het nest van twee keer per dag tot éénmaal in de 3 dagen, met een onderbreking van ongeveer een uur per keer om te foerageren.

Vergeleken met zuidelijke populaties heeft deze populatie op Mount Gaoligong een verlengde broedtijd. Het aantal nestgelegenheden is daar beperkt en in sommige gevallen worden nestplaatsen hergebruikt.

De bescherming van deze nestplaatsen is kritisch voor het in stand houden van deze soort.

Een minder interessante presentatie ging over "Keus en Overlap van Stofbad locaties voor drie vergelijkbare Galliformes bergsoorten."

Op het Qinghai-Tibet plateau in het Gexigou Natuur Reservaat in Sichuan-China werd stofbad nemend gedrag en plekkeuze onderzocht van de Bloedfazant (*Ithaginis cruentus*), de Buff-throated Partridge (*Tetraophasis szechenyii*) (Roodkeelwigstaarhoen) en de Witte Oorfazant (*Crossoptilon crossoptilon*). Niet verbazingwekkend is de uitkomst dat de grootte van de stofbadplekken niet significant verschilt en dat een derde van de beschikbare plekken overlappend worden gebruikt.

Tot slot voor de koffiepauze nog een presentatie over de Chinese Grouse (*Tetrastes sewerzowi*) (Zwartborsthazelhoen), dat "De Aanwezigheid en Waakzaamheid door de haan belangrijk zijn voor het foerageren van de hen tijdens de pre-incubatie periode".

Bij monogame vogels spenderen de mannetjes meestal meer tijd voor waakzaamheid dan de vrouwtjes, vooral gedurende de pre-incubatie periode. Het vrouwtje profiteert daarvan vanwege reductie van predatie, een verhoogde kans op overleven en door meer tijd beschikbaar te hebben om te foerageren om reserves op te bouwen voor de eierproductie en energie tijdens het broeden.

Na de koffiepauze passeerden de volgende presentaties de revue.

Over "Leefgebied beschikbaarheid voor de Sneeuwpatrijzen (Lerwa lerwa) en het Tibetaans Berghoentje (*Tetraogallus tibetanus*) op het Qinghai-Tibet Plateau".

De veldstudie werd o.a. uitgevoerd op de Balangshan Pas. De Sneeuwpatrijzen werden waargenomen op steile hellingen boven 4300m. Vergelijkbaar met het leefgebied van het Tibetaans Berghoentje. Voor lange termijn bescherming strategie zal rekening dienen te worden gehouden met de impact van het laten weiden door de plaatselijke bevolking van schapen en yakken en het verzamelen van kruiden. Ook is er ongerustheid over de opwarming van de aarde, die er voor kan zorgen dat geschikt leefgebied op grote hoogte met koel klimaat zal verminderen.

Daarna volgden:

"De vooruitgang van monitoring inheemse vogels in China en het resultaat voor Galliformes".

Van de 1371 bekende vogelsoorten in China zijn er in de laatste vijf jaar 970 tijdens de monitoring waargenomen. Daarvan waren 41 Galliformes soorten. Dat is 2/3de van de in China voorkomende fazantachtigen. Daarvan staan 9 soorten op Chinese Nationale Eerste Klasse beschermingslijst en 12 op de Tweede Klasse Lijst.

"Reconstructie van Fylogeografische patronen in DNA bij *Chrysolophus* fazanten".

Het gaat om historisch ontstane geografische verschillen op basis van genetische verandering. Onderzocht werden de Goudfazant (*Chrysolophus pictus*) en de Lady Amherst fazant (*Chrysolophus amherstiae*).

Vastgesteld werd dat de genetische spreiding bij de Goudfazant groter was dan bij Lady Amherst fazant. Bij de Goudfazant zijn er duidelijk mitochondriale DNA verschillen in de populaties in de noordwestelijke provincies Sichuan en Shaanxi, vergeleken met die in de zuidoostelijke provincies Hubei, Hunan en Guizhou.

Er werden geen opvallende geografische verschillen vastgesteld bij de Lady Amherst fazanten populaties. Vanwege de overlap in geografische leefgebieden zijn er wel hybriden in de natuur waargenomen.

"Genetische Diversiteit Studie in Sichuan Hill Partridge (*Arborophila rufipectus*)".

Voor het eerst werd het volledige genoom van de Sichuan Hill Partridge met sequentiële DNA techniek geanalyseerd. Stalen waren afkomstig uit het Sichuan Laojunshan Natuur Reservaat.

"Conflict tussen Conservatie en Ontwikkeling m.b.t. de Cabot's Tragopaan (*Tragopan caboti*) in Wuyanling Nationaal Natuur Reservaat".

Dit reservaat is het belangrijkste beschermde gebied in China voor de Cabot's Tragopaan. De populatie wordt daar bedreigd door lage vruchtbaarheid, verlate seksuele volwassenheid en laag succes met natuurlijk broeden. Bovendien vallen de eieren en kuikens ten prooi aan predatoren. Daarnaast is er economische aanwas van lokale bevolking in het reservaat. En door aanplant van coniferenbossen en bamboe ontstaat reductie van het oorspronkelijke beboste leefgebied, met als gevolg fragmentatie van de populaties.

Om het gedrag van de tragopanen vast te leggen zijn 150 infrarood camera's geïnstalleerd en

zijn er artificiële nesten geplaatst. Met behulp van de Beijing Normal University wordt er ook kunstmatige inseminatie toegepast. Er is daarvoor een volière opgezet. Aan verplaatsing van de lokale bevolking in het reservaat wordt gewerkt en het terugdringen van illegale jacht en houtkap. Ter educatie is er een speciaal museum ingericht.

“Beoordeling van de status en Conservatie van Galliformes in Nepal”.

Met behulp van de IUCN Rode Lijst werd een beoordeling gemaakt van de 800 inheemse vogelsoorten in Nepal. Daarvan werd vastgesteld dat 167 soorten bedreigd zijn.

Onder dit aantal zijn 7 soorten Galliformes, waarvan er 1 al Uitgestorven is, 1 Kritisch Bedreigd, 2 Bedreigd en 3 Kwetsbaar. Daarnaast werden nog 5 soorten aangemerkt als Bijna Bedreigd. Helaas werden de soorten niet genoemd

Jacht, stroperij en menselijke verstoring worden aangemerkt als de bedreigingen voor de Galliformes in Nepal. Bescherming en voorlichting worden als noodzakelijk gezien.

Tot slot van de eerste dag gaf John Corder de volgende presentatie:

“Recente ontwikkelingen bij de herintroductie van fazanten soorten”.

WPA is betrokken bij een aantal fazanten conservatie broed programma's, waar herintroductie of versterking van de wilde populatie is gepland.

Huidige praktische kennis bestaat slechts uit ervaringen met meerdere pogingen om de Cheer pheasant (*Catreus wallichii*) (Wallichs fazant) populaties te herstellen in Pakistan, in de tachtiger jaren van de vorige eeuw.

Er werden programma's genoemd voor Maleisië, India, Vietnam en China.

Een duidelijke factor voor succes is de noodzaak van door de ouderparen opkweken van de jongen, die bestemd zijn voor vrijlating. En het opstellen van soort specifieke protocollen voor een uitzetting. De WPA heeft een document samengesteld getiteld:

“Een filosofie voor het opkweken van bedreigde fazanten soorten voor herintroductie”, gebaseerd op huidige gedachten en praktijk. Maar er wordt onderkend dat door voortschrijdende ervaring het protocol nog verder zal worden aangepast.

Ook wordt het belang van DNA onderzoek benadrukt, met de Edwards' fazant (*Lophura edwardsi*) als voorbeeld, om de beste vogels te selecteren voor herintroductie.

En dat internationale samenwerking noodzakelijk is voor herintroductie programma's.

's Avonds was er een buffet diner in een eetzaal van de universiteit.

De tweede dag begon met de presentatie door Jacob Höglund van de Uppsala University in Zweden over “Genomic studies of grouse”.

Het genoom van de “Black Grouse” werd in zijn laboratorium geanalyseerd.

Gevolgd door een uitleg door Simon Bruslund over “De EAZA structuur en management programma's voor Galliformes”.

Na de koffiepauze was Heidi Kallioniemi van de University of Helsinki, Finland aan de beurt. Haar verhaal ging over het uitzetten van hand-opfok en wilde gewone fazanten (*Phasianus colchicus*) in twee gescheiden gebieden, waarvan een met hoge predatie door rode vossen en de andere niet.

Zoals was te verwachten overleefden de wilde fazanten beter in het gebied met rode vossen dan de hand-opfok vogels. De hand-opfok fazanten in het gebied met weinig vossen overleefden beter dan de hand-opfok vogels in het gebied met veel vossen. Er was echter geen significant verschil tussen de hand-opfok in het gebied met weinig vossen dan de wilde fazanten in het gebied met veel vossen. Interessant was dat al na twee weken er geen verschil meer was in het overleven van beide groepen. Daarna was er ook geen verschil meer in het broedsucces van beide groepen.

Er werd ook geen verschil vastgesteld tussen de overlevingskans van kuikens tot 6 weken bij de hand-opfok nakomelingen in het gebied met weinig vossen, vergeleken met die van de wilde fazanten in het gebied met veel vossen.

De conclusie was dat zelfs hand-opfok fazanten, wanneer die de eerste 6 weken na translocatie overleven, goed voor broedsel kunnen zorgen in een gebied met lage predatie.

Vervolgens: “Recent onderzoek naar de distributie en bedreigingen van de Western Tragopan (*Tragopan melanocephalus*) in Pakistan: Uitdaging voor Conservatie”.

Western Tragopan (Zwartkapsaterhoen) staat op de IUCN Rode Lijst en is endemisch in Pakistan en India. En komen in Pakistan voor in drie belangrijke gebieden, Azad Kashmir, Kaghan Valley en Palas Valley. Onderzoek vond plaats in Azad Kashmir en Kaghan Valley. Op basis van roep-tellingen vanaf 2008 in deze gebieden werden de onderzoeklocaties vastgelegd. De aanwezigheid van Western Tragopan werd vastgesteld op meer dan 50 locaties in Azad Kashmir, terwijl op geen enkele locatie in Kaghan Valley de aanwezigheid kon worden bevestigd. Ontbossing, wegeaanleg, niet duurzaam gebruik van natuurlijke grondstoffen, ongecontroleerde nomadische migratie en illegale jacht zijn de belangrijkste bedreigingen voor het ecosysteem van de Western Tragopan.

Dang Gia Tung van VietNature en Hanoi Zoo, Vietnam gaf een overzicht van het “Conservatie kweekprogramma voor de Edwards’ fazant (*Lophura edwardsi*) in Vietnam”. Met de vraag: “Zijn Blyth’s Tragopanen (*Tragopan blythii*) zeker in Nagaland, India?” werd een studie opgezet op drie plaatsen in Nagaland bij Khonoma, Satoi gebied en Saramati gebied. Het doel van natuurbehoud is vaak in conflict met economische nood van de arme lokale bevolking. Die druk escaleert zelfs meer in berggebieden, waar land en bruikbaar water beperkt beschikbaar is voor agricultuur. Voedselbehoefte drijft de boeren meer land te cultiveren en zorgt voor ontbossing. Te midden van zo’n crisis situatie zijn er toch goede voorbeelden van conservatie inspanningen die door de lokale bevolking in Nagaland worden ondersteund.

“Genetische Evaluatie van ex-Situ Conservatie Kweekprojecten van de Cheer Pheasant (*Catreus wallichii*) (Wallichs fazant) en Western Tragopan (*Tragopan melanocephalus*) (Zwartkapsaterhoen) in India”.

Voor het opzetten van een populatie in gevangenschap is genetische beoordeling van de oudervogels essentieel voor effectieve broedprogramma’s om de negatieve effecten van inteelt te minimaliseren bij volgende generaties, veroorzaakt door paring tussen genetisch gerelateerde individuen. Moleculaire genetische analyse van Cheer Pheasants en Western Tragopanen werd uitgevoerd op populaties uit Chail en Sarahan fazanteriën in Himachal Pradesh. De resultaten toonden aan dat de Cheer Pheasant populatie voldoende duurzaam is en geen tekenen van inteelt vertoont. Omgekeerd is inteelt zeer sterk aanwezig in de Western Tragopan populatie. Deze studie spreekt daarmee de uitkomst tegen van een eerdere studie bij dezelfde Western Tragopan populatie van Sharan fazanterie, die gebaseerd was op stamboek data.

Dit onderzoek geeft sterk bewijsmateriaal voor de noodzaak van toepassing van genetische verwantschap toetsing als vast onderdeel om strategieën voor conservatie kweekprogramma’s vast te stellen.

Met als voorstel om bestaande stamboek archieven te verbeteren door het aanvullen met genetische data.

En voor de lunch onderbreking: “How to track Galliformes”.

Om vogels te volgen werd vele jaren gebruik gemaakt van radio-tags. In de laatste 10 jaar zijn nieuwe GSM-satelliet technieken beschikbaar gekomen, waardoor het niet meer nodig is om met een antenne in de buurt van de vogel het signaal op te vangen, maar op afstand de data te kunnen registreren. Echter is de keuze welke techniek voor welke vogelsoort nog niet zo eenvoudig.

De middag was bijna geheel gewijd aan presentaties over genetica.

“Avian genomes and population genetics”.

Waarin de genomen van Galliformes vergeleken werden met die van valken.

“Insights into evolution of pheasants from whole genome sequencing”.

Het genoom van de gewone kip en van het kalkoen waren al bekend.

De lager wordende kosten voor sequentiële genoom analyse hebben recent geleid tot het in kaart brengen van het genoom van de “Northern Bobwhite” (*Colinus virginianus*) en de Japanse kwartel (*Coturnix japonica*).

In deze studie werd de Chinese Bamboe patrijs (*Bambusicola thoracicus*) en drie soorten Junglefowl onderzocht.

Waardoor informatie beschikbaar lijkt over de evolutie van het kippen genoom.

“Species delimitation in the Chinese bamboo partridge”.

In deze studie werd vastgesteld dat de Chinese Bamboe patrijs (*Bambusicola thoracicus*) en de Taiwanese Bamboe patrijs (*Bambusicola sonorivox*) daadwerkelijk twee volwaardige soorten zijn, die vermoedelijk evolutionair 1,8 miljoen jaar geleden zijn ontstaan.

In “Conservation of Galliformes in India: a journey” werd een globaal historisch overzicht gegeven van de ontwikkelingen van verzamelde kennis over Galliformes onderzoek, observaties, distributie en ecologie. En dat er nog steeds puzzelstukjes ontbreken.

Daarmee waren de presentaties ten einde en volgde de Slotceremonie.

Geoffrey Davison gaf een beknopt, maar zeer helder en duidelijk overzicht van welke voordrachten er waren gegeven.

En hielden Ping Ding en Keith Chalmers-Watson hun slotpleidooi.

Vanzelfsprekend bedankte Keith de gastgevers voor een geslaagd Symposium.

En memoreerde dat de inhoud van de presentaties tijdens WPA congressen over de jaren is geëvolueerd van kweekverslagen door houders van vogels, via veldstudies en conservatie projecten, nu naar high-tech genetische studies, die hem (en niet alleen Keith) als eenvoudige Galliformes kweker ver boven het verstand gaan om goed te kunnen begrijpen. En vroeg zich op “quasi ironische toon” af of deze trend zich voort zal zetten en of er nog wel plaats en interesse is in kweekresultaten.

Daarop werden als dank cadeaus uitgereikt aan diverse sprekers en organisatoren, inclusief Barbara Ingman, Jing en John Corder.

's Avonds was er een Afscheid Banquet Buffet in het restaurant van het Xijiao Hotel.

WPA: voor wie (van) fazanten houdt

*Artikel over WPA en fazantenliefhebbers, verschenen in De Harpij'In september 2014
De Harpij is een vakblad voor dierentuinmedewerkers*

**Door: Ludo Pinceel, Voorzitter World Pheasant Association (WPA) Benelux
Vice-Chair EAZA Galliformes TAG**

Vrijlopende jachtfazanten vormen van oudsher een vertrouwd beeld in de natuur van ons land. Het gaat hier niet om een echt wilde vogel, maar om een soort mengelmoes van verschillende ondersoorten van de soort *Phasianus colchicus* die oorspronkelijk enkel in Azië en bepaalde gebieden van Oost-Europa voorkwam, maar voor de jacht al sinds de Romeinse tijd in onze contreien werd geïmporteerd.

Een andere fazantensoort, namelijk de blauwe pauw, is van oudsher een opmerkelijk sieraad in heel wat kasteeltuinen, in parken of zelfs op boerenerven, waar ze al eeuwenlang in gedeeltelijk gedomesticeerde toestand leven en zich voortplanten.

Ook echt wilde fazantensoorten worden al vrij lang gehouden door begoede mensen die zich een fazanterie konden veroorloven en uiteraard door de verschillende dierentuinen. De kleurenpracht van deze vogels maakte dat ze in zoveel mogelijk soorten getoond werden en al gauw werden er ook kweekresultaten mee behaald. Voor die nafok moest uiteraard een bestemming gezocht worden en zo kwamen de meest gewone soorten ook bij de private liefhebber terecht. Tijdens de vorige eeuw groeide de fazantenhouderij uit tot een volwaardige hobby voor de gewone man. Er verschenen heel wat boeken met praktische informatie, verenigingen werden opgericht, veevoederfirma's ontwikkelden speciale voeders en ook de techniek voor kunstmatig broeden en opfokken volgde de trend. Vroeger waren ook nog regelmatige importen uit de thuislanden van de fazanten mogelijk, zodat tegen het einde van vorige eeuw bijna alle soorten in beschermd milieu werden aangetroffen. Jammer genoeg blijkt op bijeenkomsten de gemiddelde leeftijd van de fazantenliefhebber onrustbarend toe te nemen, wat erop zou kunnen wijzen dat de toekomst van deze liefhebberij er eerder somber uitziet.

Tegelijkertijd vindt echter ook in zowat alle dierentuinen een gevoelige vermindering plaats van het aantal volières dat aan deze vogels wordt gewijd. Daarvoor kunnen verschillende redenen worden aangehaald: volgens de huidig geldende opvattingen moeten dieren in grotere kooien worden gehouden dan vroeger het geval is, wat automatisch tot een beperking van het aantal tentoongestelde soorten moet leiden. Omdat fazantenhanen vrij agressief uit de hoek kunnen komen tegenover soortgenoten, andere diersoorten en zelfs mensen, zijn ze minder geschikt voor de vandaag zo in de mode zijnde grote gemengde doorloopvolières. Voorts is er ook een soort dierentuinmode en worden er vandaag de dag vaak reusachtige en dure verblijven aangelegd voor dieren die meer 'sexy' zijn dan fazanten en veel andere vogels, terwijl de oude, soms prachtige fazanterieën een andere bestemming krijgen. Tenslotte wordt ook het houden van wilde dieren als zodanig door sommige groepen in onze maatschappij steeds meer ter discussie gesteld. Waar het vroeger als volkomen normaal werd beschouwd dat dieren voor het amusement gehouden werden, is dit tegenwoordig sterk omstreden. Het bannen van wilde dieren uit circussen, positieflijsten voor dieren die nog mogen gehouden worden en het alsmatig verstrengen van de talrijke voorschriften zijn daar het resultaat van. Ook de handel in en het transport van levende dieren werd internationaal (vaak terecht trouwens) aan banden gelegd, wat het opbouwen en in stand houden van een mooie collectie er niet eenvoudiger op maakt.

De weinige redenen voor het houden van wilde dieren die tegenwoordig nog vrij algemeen worden aanvaard zijn research en conservatie. Onderzoek van soorten in het wild is immers maar beperkt mogelijk en in veel gevallen zelfs zo goed als onmogelijk. De in beschermd milieu gehouden vertegenwoordigers van deze soorten vormen hiervoor een prima alternatief. Vooral voor conservatiedoeleinden kunnen bijvoorbeeld fazanten en andere dieren die in voldoende hoeveelheden in beschermd milieu gehouden worden een uiterst belangrijke rol spelen. Het idee van de zoo als ‘Stationary Ark’ werd door mensen als Gerald Durrell, stichter van Jersey Zoo al sinds de jaren zestig van de vorige eeuw naar voor geschoven en is sindsdien de dierentuinwereld gaan overheersen. Ondanks het feit dat critici het nut van *ex situ*-populaties in de conservatie betwisten, zijn er de historische bewijzen van soorten die in het verleden dankzij deze weg voor uitsterven behoed zijn en die nu zelfs weer in volle vrijheid in hun natuurlijke omgeving te vinden zijn. Bij de zoogdieren wordt meestal naar de wisent, het Przewalskipaard en het pater-Davidhert verwezen; bij de vogels is de néne- of hawaiigans het schoolvoorbeeld. De ervaring heeft ons wel geleerd dat het niet zo eenvoudig is als men aanvankelijk dacht, maar de vooruitgang in het genetisch onderzoek, de ontwikkeling van aangepaste software voor populatiebeheer en vooral de internationale samenwerking, ook met de thuislanden, verhogen de kans op succesrijke conservatie- en reïntroductieprojecten. Autoriteiten op gebied van conservatie die vroeger eerder weigerachtig tegenover *ex situ*-conservatie stonden, wijzen nu op het potentieel belang ervan en nog onlangs werden hele lijsten gepubliceerd van vogels die best in beschermd milieu zouden worden gehouden¹, dit om hun toekomst veilig te stellen.

Moderne inzichten in de conservatiebiologie pleiten voor het beheer van voldoende grote populaties en benadrukken het belang van samenwerking tussen al degenen die een betrokken soort houden. Samenwerking tussen dierentuinen en de private sector dringt zich daarom op, aangezien in deze laatste vaak veel meer inzet, zowel qua tijdsbesteding als financieel, te vinden is. Ook heel wat kostbare knowhow kan verloren gaan als de zogenaamde liefhebbers niet bij de zaak worden betrokken. Een probleem dat zich in het verleden in dit verband vaak voordeed, is het gebrek aan administratie, waardoor het moeilijk bleek vogels en hun nakomelingen behoorlijk op te volgen. In tegenstelling tot de zoos en hun personeel, zijn particulieren nauwelijks te controleren, met alle gevolgen van dien qua paarverwantschap, soortzuiverheid van hun vogels en zo meer. Erg jammer in dit verband is dat maar al te vaak ernstige, toegewijde en zeer bekwame private kwekers op één hoop worden gegooid met de charlatans die je in iedere branche aantreft.

Sinds haar oprichting in Engeland, volgend jaar al 40 jaar geleden², is de WPA of World Pheasant Association uitgegroeid tot een internationale organisatie die zich inzet voor de conservatie en promotie van alle hoenderachtigen wereldwijd, zowel *in situ* als *ex situ*. Het grootste verschil met andere verenigingen van zogenaamde hobbykwekers is dat de nadruk van WPA altijd al gelegen heeft op studie en conservatie. Daardoor was samenwerking met wetenschappelijke instellingen, voornamelijk in de thuislanden van onze vogels, en met de dierentuinwereld met zijn kweekprogrammas en stamboeken al vanaf de oprichting vanzelfsprekend. Met name in Groot-Brittannië bestond jarenlang de zogenaamde GalliTag, die bilateraal geleid werd door iemand uit de zoowereld en iemand van WPA. Nadat deze GalliTag zich met de EAZAGalliformes TAG verenigde, is het nog steeds zo dat de TAG-chair iemand van een EAZA-zoo is, terwijl de vice-chair door een vertegenwoordiger van WPA wordt waargenomen. Er ontstonden al gauw lokale afdelingen van WPA in Europa, namelijk in de Benelux, Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Portugal en vrij recentelijk in de

---

¹ Collar, N.J. & Butchart, S.H.M. (2014) *Conservation breeding and avian diversity, chance and challenges*, Int. ZOO Yb. **48**: 7-28

² inmiddels is dit al ruim 41 jaar geleden

Tsjechische Republiek en Slowakije (die twee verenigd)³. Er zijn ook officiële afdelingen in China, India en Pakistan en samenwerkingsovereenkomsten met vergelijkbare organisaties in Australië, Nepal en Taiwan.

De *in situ*-activiteiten van WPA speelden zich tot nu toe voornamelijk af op twee vlakken. Eerst en vooral prospectie in verschillende landen van Centraal- en Zuid-Amerika, Afrika en Azië om na te gaan in hoeverre bedreigde soorten nog voldoende vertegenwoordigd zijn. Met behulp van deze gegevens kon dan zo nodig de status van de betrokken vogels in de Red List worden bijgesteld. Zo werd enkele jaren geleden de edwardsfazant van ‘endangered’ naar ‘critically endangered’ gebracht, als resultaat van een door de WPA georganiseerd camera-onderzoek in enkele van de belangrijkste verspreidingsgebieden in Vietnam, waar jammer genoeg geen enkele vertegenwoordiger van deze soort meer werd aangetroffen. Een tweede belangrijke inzet van de WPA is het begeleiden van verschillende lokale kweekprogramma's, zowel in dierentuinen als in natuurgebieden. Hiervoor werd speciaal een workshop van twintig modules ontwikkeld, die zelfs in het Mandarijn-Chinees werd vertaald. Deze workshops worden druk bijgewoond en de resultaten op gebied van het houden en kweken van de betrokken fazantensoorten zijn sensationeel, vooral in China en India.

Pheasant Conservation Breeding workshop in Chengdu Zoo - China 2012)

Sinds een tiental jaren gaat hier bij ons de aandacht ook veel meer uit naar het opbouwen van soortzuivere, over langere termijn leefbare populaties, die als een soort buffer kunnen dienen, mocht de soort onder druk komen te staan. Negen jaar geleden richtte de WPA zijn ECBG (European Conservation Breeding Group)⁴ op, die halfjaarlijks samenkomt in een Europees land waar een afdeling gevestigd is. Elke afdeling heeft drie vertegenwoordigers, waaronder liefst ook iemand van de dierentuinwereld. Zoals de naam het zegt, gaat de aandacht van de groep volledig naar het kweken in beschermd milieu, teneinde zoveel mogelijk soorten voor

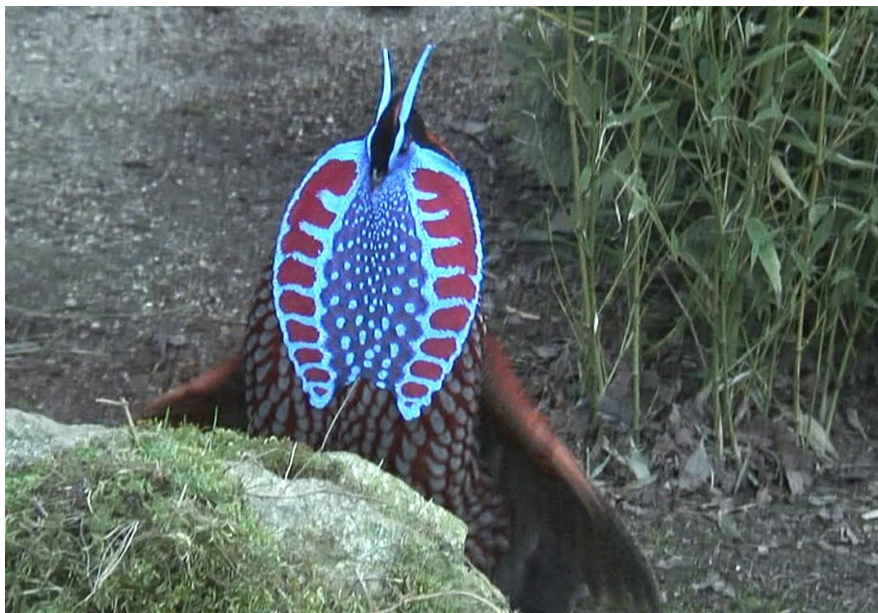
³ en sinds vorig jaar ook een in Polen

⁴ ondertussen bijna 12 jaar geleden.

de toekomst veilig te stellen. De bedoeling is ook de vergaarde knowhow aan alle belanghebbenden, ook de thuislanden, beschikbaar te stellen. Omstreeks dezelfde tijd werden ook de zogenaamde focusgroepen opgericht. Dit zijn groepen van een beperkt aantal zeer toegewijde liefhebbers die zich met één enkel fazantengeslacht bezighouden. Door een grondige studie van de bestaande oorspronkelijke literatuur, door bezoek aan museumcollecties, door contacten met onderzoekers in de thuislanden en zelfs door DNA-research in gespecialiseerde laboratoria hier bij ons, tracht men een zo goed mogelijk beeld van de betrokken soorten te krijgen. Tegelijkertijd tracht de focusgroep een zuivere populatie van geregistreerde dieren te beheren door middel van een stamboek.

Een voorbeeld van een erg succesrijke focusgroep is de Focusgroep Kraagfazanten. Deze groep bestaat uit zes personen van WPA Benelux die er op de hierboven beschreven manier in geslaagd is een raszuivere populatie van de populaire goudfazant op te bouwen: de zogenaamde 5000-ring-goudfazanten, die we nu in zowat heel Europa terugvinden. Het was namelijk gebleken dat wat in de meeste collecties als zogenaamde goudfazanten getoond werd, totaal niet meer leek op hun wilde soortgenoten. Het dient vermeld dat deze focusgroep vanaf het begin nauw samenwerkt met Aviornis International, wat maar weer eens bewijst dat we samen meer kunnen bereiken dan alleen.

Deze samenwerking komt ook zeer goed tot uiting in een andere focusgroep: die der tragopanen. Er bestaat immers al lang twijfel over de genetische zuiverheid van de drie verschillende soorten die klassiek worden gehouden: de cabottragopaan, de satyrtragopaan en de temmincktragopaan. Museumonderzoek bevestigde dat vooral de hennen van deze soorten

Baltsende temminckhaan (*Tragopan temminckii*)

niet eenvoudig van elkaar te onderscheiden zijn. Ook vreesde men dat sommige kwekers het in het verleden niet zo nauw genomen hadden met de keuze van hun kweekstellen, zodat we er rekening mee moesten houden dat er binnen de populaties in beschermd milieu nogal wat hybriden worden aangetroffen.

Vanuit conservatiestandpunt zijn dergelijke kruisingen uiteraard waardeloos en daarom werd door de focusgroep het Tragopan DNA Project opgestart. Hiervoor werd er een contract afgesloten met BioGenomics, een dienst van het laboratorium voor Biodiversiteit en Evolutionaire Genetica van de Katholieke Universiteit van Leuven. Dankzij hun expertise kon een aantal soortspecifieke merkers voor microsatellieten in het nucleair DNA worden opgespoord.

Met behulp hiervan kunnen de drie betrokken soorten tragopanen⁵ van elkaar worden onderscheiden en kunnen kruisingen herkend worden. Na het voorbereidend werk konden liefhebbers veerstalen van hun dieren inleveren, waarna deze tegen kostprijs konden onderzocht worden op zuiverheid. Vogels waarbij geen vreemd DNA werd aangetroffen verkregen een attest van soortzuiverheid en de eigenaars konden op volledig vrijwillige basis deelnemen aan een nieuw stamboek, waarin uiteraard geen ongeteste of verdachte vogels opgenomen kunnen worden.

Satyrtragopanhaan (*Tragopan satyra*)

Dit project bleek een groot succes en ook enkele dierentuinen namen er aan deel. Er werden vogels getest uit de meest verschillende landen, tot China en de VS toe. We zien dat het bij ongeveer 20% van de geteste populatie om kruisingen gaat, wat betekent dat deze vogels en hun nakomelingen ongeschikt zijn voor om 't even welk conservatieproject.

Bovendien geven deze analyses ons ook een aanduiding over de genetische afstand tussen de betrokken vogels, zodat we daarmee in staat zijn nieuwe en zo onverwant mogelijke kweekparen samen te stellen, dit om inteelt te vermijden. Op basis van deze gegevens hebben er ook uitwisselingen plaatsgevonden tussen deelnemers aan het project, waarbij beide partijen een minder verwant kweekpaar konden samenstellen.

In navolging van dit project is er in Groot-Brittannië door de WPA op dit ogenblik een dergelijk onderzoek gestart rond pauwfazanten, dit in samenwerking met de Royal Zoological Society of Scotland. Het onderzoek zal uitgevoerd worden door de Universiteit van Edinburgh.⁶

In de Benelux bestaan er ook nog focusgroepen rond wilde kamhoenders en vuurrugfazanten.⁷ In Duitsland zijn er focusgroepen voor zilverfazanten, edelfazanten en groene pauwen en in Groot-Brittannië is er een voor koperfazanten.

---

⁵ Satyr, Temminck en Cabot

⁶ De eerste resultaten van dit onderzoek zijn bekend. Het wordt binnenkort voortgezet.

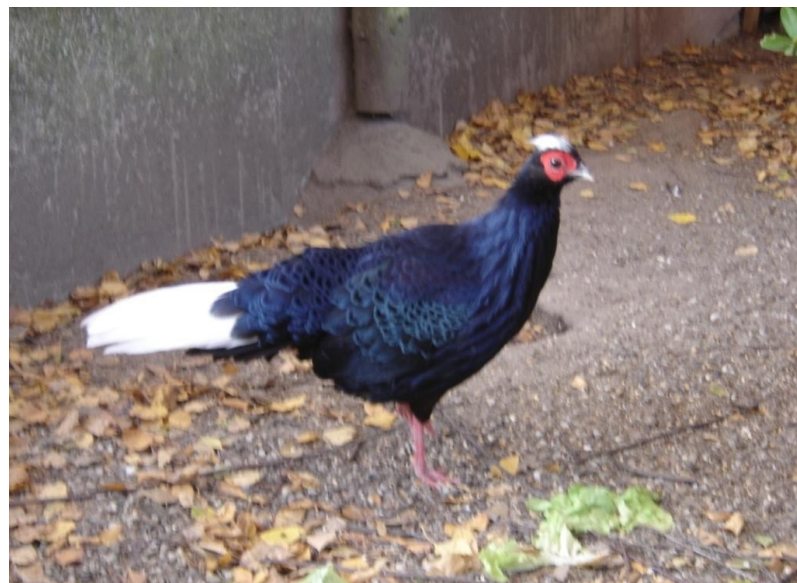
⁷ En recentelijk ook voor Zilverfazanten en Oorfazanten

Op dit ogenblik gaat een groot deel van de aandacht van de WPA en de ECBG naar de situatie van de edwardsfazant (*Lophura edwardsi*). Zoals reeds vermeld is de situatie van deze prachtige fazantensoort, die enkel voorkomt in de centrale wouden van Vietnam, alles behalve rooskleurig. Al meer dan tien jaar werden er geen waarnemingen in

Edwardsfazant (*Lophura edwardsi*)

het wild verricht en de laatste wildvanghaan, gerecupereerd van een stroper in 1995, is eind vorig jaar gestorven. Het is dus niet denkbeeldig dat dit de eerste fazantensoort zal zijn die uitsterft. Enkele jaren geleden heeft de WPA het voortouw genomen om alles in het werk te stellen om deze soort te redden. Gelukkig zijn er nog heel wat vertegenwoordigers ervan in beschermd milieu te vinden, voornamelijk in Europa, maar ook in de VS en Japan. In Vietnam zelf slaagde de zoo van Hanoi erin met de geredde haan te kweken, dankzij een import van edwardsfazanten uit Groot-Brittannië; ze hadden immers geen wijfjes. Voor de soort is er een EEP, waaraan nogal wat Europese dierentuinen meewerken en er is ook een stamboek voor de zogenaamde Vietnamfazant (*Lophura hatinhensis*), een variant met witte staartveren die pas in 1964 in het noorden van het verspreidingsgebied werd ontdekt. Door de ECBG werd een strategie ontwikkeld om de soort van de ondergang te redden. In de eerste plaats kwam het erop aan een idee te krijgen van de (nog) bestaande genetische variatie binnen de *ex situ*-populatie. Hiervoor werd een aantal vogels uit het stamboek geselecteerd, waarvan we konden aannemen dat ze maximaal onverwant waren. Omdat er in het verleden kruisingen met de Swinhoefazant werden vastgesteld, was het ook nodig een onderzoek naar soortzuiverheid hieraan te koppelen. Tenslotte was er het probleem van de Vietnamfazant, waarvan inmiddels vaststaat dat ze geen afzonderlijke soort, maar eerder een lokale vorm van de edwardsfazant is.

Vietnamfazant (*Lophura hatinhensis*)

De ECBG sloot daarom een nieuw contract af met BioGenomics, ditmaal voor de edwardsfazant, om minstens twaalf microsatellieten op te sporen, wat het mogelijk moest makende de genetische variatie en de soortzuiverheid te bepalen.

Er werden zeventien *edwardsi*-stalen van de Europese en Amerikaanse populatie, twee van Hanoi Zoo, twee *hatinhensis*- en twee Swinhoestalen bezorgd. De resultaten van het onderzoek waren schitterend: er werden niet minder dan vijftien microsats ontwikkeld en uit de resultaten blijkt het herkennen van hybriden bij de Swinhoe vrij simpel te zijn, aangenomen dat er een grotere reeks Swinhoestalen wordt onderzocht. Nog beter was het nieuws dat de gemiddelde variatie tussen de vogels hoger is dan gevreesd werd en dat vooral de dieren uit Vietnam en de *hatinhensis*-stalen vrij verschillend zijn. We moeten dus zeker verder gaan met dit onderzoek en van elke groep (*edwardsi*, vietnam en swinhoe) nog een twintigtal stalen onderzoeken. Ondertussen hebben onze collegas in Japan ook twaalf stalen kunnen verzamelen, die zeker de moeite van het onderzoek zullen lonen. Er is uiteraard wel de kwestie van de financiering van het project. De eerste voltooide fase heeft in het totaal 11.000 euro gekost, geld dat volledig door de WPA met wat hulp van de ZGAP (Zoologische Gesellschaft für Arten- und Populationsschutz) is bijeengebracht. Voor de tweede fase rekenen we op sponsoring vanuit de verschillende geïnteresseerde zoos en het goede nieuws is dat al enkele Engelse dierentuinen een bijdrage gestort hebben.⁸ De *edwardsi*-fazant kan een levend uithangbord worden voor onze *ex situ*-activiteiten en aan de soms terecht kritische buitenwereld bewijzen dat voor zowel de dierentuinen als voor de geëngageerde private kwekers de uitspraak "Wij doen aan conservatie" geen holle slogan is!

Nieuwsflitsen

Nieuws over de vogelgriep: zoals in het editoriaal reeds aangegeven, zijn er in Nederland en België weer enkele gevallen van vogelgriep vastgesteld. Het gaat hier om de variant H5N8 die wel heel besmettelijk lijkt te zijn voor vogels, maar voor zover geweten niet voor de mens. In België geldt op dit ogenblik een **verbod op verzamelingen en markten** voor alle pluimvee en **alle andere in gevangenschap gehouden vogels**. In Nederland gelden de maatregelen alleen voor de risicovogels zoals watervogels, kippen en fazanten. Daar deze laatste meestal in voliëres gehouden worden, stelt zich daar net zo'n probleem. Voor actuele info zie ook:

<http://www.favv.be/dierengezondheid/vogelgriep/maatregelen.asp>

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vogelgriep>

Nieuws van de Focusgroepen: op de Algemene Vergadering zullen alle Focusgroepen die onder de verantwoordelijkheid van WPA-Benelux vallen hun jaarverslag presenteren. Dit verslag zal dan in het volgende nummer van onze nieuwsbrief gepubliceerd worden. Op dit ogenblik hebben wij niet minder dan 7 actieve Focusgroepen, die alle werken onder de vleugels van WPA-Benelux en Aviornis International. Dat dit een erg vruchtbare samenwerking oplevert is in het verleden al ten overvloede gebleken. Sommige projecten van deze Focusgroepen, zoals het 5000-project rond de Goudfazant en het Tragopan DNA Project, genieten inmiddels internationale faam.

In volgorde van hun oprichting vermelden we: de Focusgroep Wilde Kamhoenders (EJFG), de Kraagfazanten, de Pauwfazanten, de Tragopanen, de Vuurrugfazanten, de Zilverfazanten en de Oorfazanten.

Wie belangstelling heeft om aan één van deze groepen mee te werken, kan zich altijd daarvoor opgeven. Vooral voor de jongste drie groepen zouden wat extra medewerkers goed van pas komen.

---

⁸ Inmiddels werden zoals we weten met steun van het IUCN en EAZA SEA-fonds naast deze stalen, ook een aantal zilverfazanten onderzocht. We hebben nu een duidelijk beeld van de populatie in beschermd milieu.

"Saving the Edwards's Pheasant"

Over de resultaten van het DNA onderzoek van de populatie in beschermd milieu hebben we in de laatste nieuwsbrief van vorig jaar uitvoerig bericht. Ondertussen zijn, als gevolg van de oproep van ECBG, een aantal extra stalen binnen gekomen uit het UK, Duitsland en de Tsjechische Republiek. Zij zullen binnenkort onderzocht worden.

In Vietnam heeft men ook niet stil gezeten. VietNature, dat de bescherming van de Edwards-fazant coördineert, heeft van het Forest Department een gebied van 5 hectare cadeau gekregen in het Le Thuy district van de provincie Quang Binh. Ze willen daar hun kweekcentrum oprichten, al zijn ze het erover eens dat er minstens nog één extra centrum nodig is, kwestie van een eventueel risico te spreiden. Het centrum zou niet midden in het bos gesitueerd worden, maar dichtbij een goede baan en een dorp, waar elektriciteit, water en zelfs huisvesting voor de medewerkers en een school voor hun eventuele kinderen beschikbaar zijn. Bovendien is de provincie Quang Binh één van de plaatsen waar de Edwards-fazant oorspronkelijk werd aangetroffen. Vooraleer tot het klaarmaken van het terrein zal worden overgegaan, moet met behulp van Camera-traps onderzocht worden welke dieren er nu voorkomen. Dit is vooral met het oog op eventuele predatoren waarmee bij de bouw van de volières rekening moet worden gehouden.

De "Vietnam Edwards's Pheasant Working Group" heeft ook ingestemd met de adviezen die we na discussies binnen WPA en EAZA hebben gegeven betreffende het verloop van het kweekproject.

We moeten daarin 3 duidelijke fasen onderscheiden:

1. Vermenigvuldiging: de genen van de enige wildvang haan en van de hier geselecteerde founders zoveel als mogelijk trachten te behouden en te vermenigvuldigen. Daarvoor kunnen eenvoudige volières volstaan, maar moet er ook rekening gehouden worden met de huisvesting van de jonge dieren.

We moeten jammer genoeg vaststellen dat de kweekresultaten tot nu toe alles behalve goed waren. Hulp vanuit Europa met knowhow qua voeding, kweek en opfok is hier zeker noodzakelijk.

2. Natuurbroed: alleen paren die in staat zijn hun jongen zelf uit te broeden en groot te brengen, zullen uiteindelijk voor reïntroductie in aanmerking komen. Er zijn aanwijzingen dat slechts vogels die voor de derde keer met succes aan natuurbroed doen voldoende ervaring hebben opgebouwd. Voor deze fase moeten volières ter beschikking zijn die groter zijn en natuurlijk gedrag mogelijk maken en stimuleren.

3. Reïntroductie: in de gebieden waar vogels zullen worden vrijgelaten, moeten tijdelijke volières zogenaamde "pre-release" verblijven gebouwd worden. De dieren kunnen daarin eerst "verwilderen" en zullen daarna op gestelde tijden worden vrijgelaten. De ervaring leert dat het geen zin heeft grote aantallen dieren tegelijkertijd vrij te laten op dezelfde plaats. Dat leidt namelijk tot onderlinge strijd voor het afbakenen van een territorium en lokt bovendien predatoren aan.

VietNature wil dit voorjaar al met de start van het kweekproject beginnen, temeer omdat 2017 het jaar van de haan is, wat een mooie aanleiding is hiervoor.

Op 12 maart is Tuan Ahm, directeur van VietNature voor een congres in Amsterdam en maken we van de gelegenheid gebruik om met haar samen te zitten en één en ander grondiger te bespreken. Jan Dams zal aanwezig zijn als Chairman van de EAZA Galliformes TAG, Ludo Pinceel als Vice-Chair van de TAG en als coördinator van het DNA project. Verder

komen ook Heiner Jacken die het stamboek voor de private kwekers voert en Simon Bruslund die voorzitter is van WPA-Duitsland en in de Zoo van Heidelberg werkt.

Nieuws van de in situ-projecten: WPA steunt in de thuislanden een aantal projecten rond bedreigde hoenderachtigen. Een aantal hiervan is zeker de moeite van het bespreken waard. In een volgende nieuwsbrief komen we hier zeker op terug.

Een project dat we hier nu al willen vermelden is dat ter bescherming van de laatste wilde fazantenpopulatie in Europa: de Phasianus colchicus colchicus van de Nestos vallei in Noord-Griekenland. We weten immers dat alle andere Edelfazanten die in Europa in het wild voorkomen daar in historische tijden uitgezet werden voor de jacht.

Vooraf Edouard Jelen (WPA-France) en Richard Carden (UK) hebben zich voor dit project enorm ingezet en met succes.

Op 15 december gaf KOMATH (The Hunting Federation of Macedonia and Thrace) een persmededeling vrij waarin ze de "**Collaboration between KOMATH and the World Pheasant Association of Britain and France for the protection of the Black-necked pheasant in Greece**" aankondigde. Het gaat hier om een reeks acties ter bescherming en verbetering van het milieu waar deze fazanten nog voorkomen, onder het wetenschappelijk advies van Dr. Roger Draycott van de "Game & Wildlife Conservation Trust" van het UK.

Wij melden U met droefheid het overlijden van,

TOM JACOBS

Echtgenote van Jacqueline Van Geldorp,
vader van Arne en Famke

Zaakvoerder '*Sierfazanten Tom*'

Langs deze weg wil WPA zijn innige deelneming betuigen aan zijn vrouw, kinderen en familie .

Uitnodiging jaarvergadering

Op **zaterdag 18 maart** 2017 is onze jaarvergadering gepland.

Zoals stilaan traditie is deze jaarvergadering gekoppeld aan een hokbezoek. Dit jaar hebben we een bezoek voorzien aan het Sint-Jozefinstituut - opleiding dierenverzorging, Technische Schoolstraat 52 te Geel, België. Hier hebben we een inzicht welke opleiding onze jonge dierenliefhebbers kunnen genieten. Zij beschikken over een collectie vogels waarin enkel fazanten uit de projecten deel van uit maken. Dit bezoek is dus zeker de moeite waard.

De jaarvergadering heeft plaats op dezelfde locatie als het bezoek Er is daar een broodjesmaaltijd met soep en koffie voorzien voor de deelnemers aan het hokbezoek en/of de jaarvergadering.

Programma:

14h30: onthaal gevolgd door het geleid bezoek aan de verschillende afdelingen

16h30: einde bezoek

17-18h: broodjesmaaltijd

18h: aanvang jaarvergadering

20h30: einde jaarvergadering

daarna gelegenheid tot gezellig samenzijn in de bar

Voor de liefhebbers die willen deelnemen aan de maaltijd vragen we ter plaatse een tussenkomst in de kosten van 10 €. Gelieve uw deelname te bevestigen vóór zondag 13 maart 2017 bij de secretaris .

Paulo Raeymaekers,
Secretaris

Lage weg 37c 2470 Retie

(00)32 14 378676 paulo.raeymaekers@skynet.be

Er is parking voorzien op de school. Deze parking is te bereiken via de Stationsstraat te Geel, ingang *rto* de Rozendaalstraat. Daar achterin is een grote parking maar doorrijden tot voorbij de schoolpoort en je kan daar parkeren op de parking van de school zelf.

Lidmaatschap 2017

Het is ook weer bijna tijd om je lidmaatschap voor 2017 te vernieuwen door een storting of overschrijving te doen op de volgende rekeningnummer:

voor het jaar 2017 zijn de gevraagde bijdrages weer onveranderd:

Gewoon lidmaatschap : was 25 Euro mits betaling voor 31 januari 2017, nu 27 Euro

Lid-begunstiger (fellow member) 50 Euro

Conservation-lid : 115 Euro

1093646 ING-bank Nederland

IBAN NL62INGB0001093646

BIC INGBNL2A

WORLD PHEASANT ASSOCIATION NEDERLAND-BELGIE

Wilt u bij het overmaken graag uw naam & lidgeld 2017 vermelden

Nieuwe leden

Florizoone Carlo

België

Norder Jan

Nederland

Agenda

- 18 maart 2017 jaarvergadering WPA-Benelux te Geel
- 20-23 april 2017 ECBG Meeting te Ardtaraig
- 8-10 september 2017 te Arnhem: ECBG vergadering en Joint Meeting van WPA Benelux, UK en Duitsland met onze fazantendag op zaterdag 9 september

Wie meer informatie wil over één van deze activiteiten, neemt best contact op met het secretariaat.